

Хорішко А. М.,
здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії,
факультет обліку та фінансів
Науковий керівник: Томілін О. О.,
д-р екон. наук, професор, професор кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ОБСЛУГОВУЮЧОЇ КООПЕРАЦІЇ

Специфіка сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів полягає в забезпеченні економічних інтересів своїх членів, орієнтації на їх потреби, а не лише на одержання прибутку. Сільськогосподарська обслуговуюча кооперація у сільській місцевості має дуже важливе економічне та соціальне значення, оскільки саме вона допомагає у сприянні подальшої ефективної роботи агропромислових підприємств країни. Нині обслуговуюча кооперація виступає в ролі важеля відродження сільської інфраструктури, сприяє зменшенню безробіття та стабілізації співвідношення між міським та сільським секторами національної економіки. Харчування населення України нині не відповідає гігієнічним нормам, що викликано військовими діями в Україні та соціально-економічними причинами. Попри зазначені позитивні зміни, рівень споживання більшості продуктів все ще залишається нижчим від рекомендованих норм. На нашу думку, ця тенденція свідчить про економічну кризу всередині країни, коли через суттєве зростання цін на харчові продукти населення стало обмежувати себе в їх споживанні, відповідно, віддаючи перевагу доступним за цінами харчовим продуктам: хлібобулочним виробам, яйцям, картоплі, овочам, що підтверджує незбалансованість харчування. Споживання таких важливих для організму людини продуктів як: м'ясо, молоко, риба, плоди, фрукти, ягоди значно зменшилось, хоча й має незначну тенденцію до зростання їх споживання. Одним із визначальних чинників підвищення ефективності виробництва продукції рослинництва є підвищення врожайності сільськогосподарських культур через використання високопродуктивних сортів культурних рослин, удосконалення культури землеробства, згідно з інтенсивною технологією вирощування. Проблемам розвитку м'ясного скотарства та м'яса птиці державі необхідно надавати особливого значення з метою повного забезпечення населення України цими важливими харчовими продуктами.

Основними причинами, що привели до зменшення поголів'я сільськогосподарських тварин є: відсутність фінансової підтримки з боку держави; збільшення вартості кормів; застарілі технології утримання тварин, а для впровадження нових у сільськогосподарських виробників немає грошей; збільшення кількості іноземної сировини на українському ринку, ціна на яку є

нижчою, а їхня якість кращою.

Отже, формування та розвиток кооперації на селі зводиться переважно до створення організаційних структур форм кооперації та характеризується неузгодженістю та дій з боку органів державної влади, стосовно засад утворення і діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів. Розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації у сільській місцевості потребує приведення кооперативного законодавства та практичної державної підтримки згідно з рекомендаціями міжнародних інституцій. Необхідним є створення ефективного організаційно-економічного механізму господарювання. Об'єднання суб'єктів малого і середнього агробізнесу у сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи є безальтернативним засобом підвищення рівня дохідності їх діяльності, який через передавальний механізм забезпечення економічної, соціальної та екологічної сталості сільських територій створює відповідні умови для формування і розвитку людського капіталу [1]. На сьогодні ресурсний потенціал щодо ефективного функціонування сільськогосподарської обслуговуючої кооперації в Україні залишається нереалізованим, але розвиток сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів – один із перспективних напрямів відродження сільських територій України.

Фінансово-економічний механізм підприємства – це певний порядок управління фінансовими відносинами підприємства через фінансові важелі за допомогою фінансових методів [2, с. 98]. Вихід із ситуації, яка склалась в аграрному секторі економіки, бачиться в розробці та реалізації наступних антикризових заходів: створення ефективного організаційно-економічного механізму господарювання; удосконалення системи державного регулювання агропромислового виробництва; розвиток ринкової інфраструктури; забезпечення еквівалентності обміну між сільським господарством та промисловістю на основі паритету цін та ін.

Таким чином, організаційно-економічний механізм функціонування сільськогосподарської обслуговуючої кооперації – це цілеспрямована та керована відкрита система організаційних, економічних, фінансових, правових, управлінських та регулюючих дій, способів і процесів. Така система має формувати та впливати на порядок здійснення кооперативної діяльності в національній економіці України, що надалі буде сприяти досягненню очікуваних економічних, соціальних, екологічних та інших результатів.

Список використаних джерел:

1. Демченко, О. Механізм впливу сільськогосподарської кооперації на розвиток людського капіталу сільських територій України. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Том 9. № 1. С. 327–331.
2. Томілін, О. О., Тютюнник Ю. М., Бражник Л. В., Дроботя Я. А. Фінансово-економічний словник – довідник / за наук. ред. проф. О.О. Томіліна. Полтава: ПДАУ. 2023. 108 с. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/15028> (дата звернення – 07.11.2024).